

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 5 grudnia 2023 r.

Znak: WZPS-5.431.1.29.2023.MA

**Pan
Grzegorz Kulbicki
Burmistrz Dębna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 23 – 25 sierpnia 2023 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Dębno. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Miejskiego w Dębnie przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 5 oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie mieszczącego się przy ul. Droga Zielona 1.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia Nr 105/2023 z 20 lipca 2023 r. w składzie: Małgorzata Andraszkiwicz – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Karolina Czaja – Śmietana – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizację zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 16 – 18 grudnia 2020 r. w Gminie Dębno w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 25 sierpnia 2023 r.

Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim w Dębnie i w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębnie, wyjaśnień udzielonych przez Burmistrza Dębna i upoważnionych pracowników ww. jednostek.

Akta kontroli str. 1-13

Działalność Gminy Dębno w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie jest pani Krystyna Stankiewicz. Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Dębno następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny.

Na mocy uchwały nr LXVIII Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 2 marca 2022 r. z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2023 roku, przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025. Poprzedni program obowiązywał do końca 2022 r., zatem zachowano ciągłość w opracowaniu i realizacji ww. programów.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. W okresie objętym kontrolą, ww. sprawozdania wraz z potrzebami zostały trzykrotnie przekazane Radzie Miejskiej w Dębnie zgodnie z obowiązującym terminem.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina podejmowała następujące działania:

- prowadzenie programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży,
- prowadzenie poradnictwa pedagogicznego i innego dla rodziców oraz wspieranie wychowawczej roli szkoły, klubów sportowych,
- wspieranie i prowadzenie inicjatyw oddolnych promujących rodzinę i integrację społeczną, w tym inspirowanie organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie,
- prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz innych form zabezpieczenia czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- prowadzenie pracy socjalnej,
- prowadzenie pracy przez asystenta rodziny,
- realizacja programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania – posiłek w szkole i w domu”,
- podnoszenie wiedzy i doskonalenia umiejętności osób pracujących z rodziną, przygotowujących do kompleksowego wspierania rodzin w środowisku lokalnym.

Efektem ww. działań było m. in.:

- poprawa sytuacji rodzin, w tym w sferze opiekuńczo – wychowawczej, bytowej,
- integracja środowiska lokalnego,
- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie lepszego wykorzystania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- wzrost wiedzy w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień,
- podniesienie kompetencji osobistych i zawodowych osób pracujących bezpośrednio z rodzinami.

Akta kontroli str. 15, 21-24

2. Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną.

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnie na mocy uchwały nr XX/143/2016 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 28 stycznia 2016 roku w sprawie uchwalenia statutu ośrodka, w którym ujęto zapis, że działa on m. in. w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zapis ten został również ujęty w regulaminie organizacyjnym ośrodka.

Akta kontroli str. 15

3. Kwalifikacje asystentów rodzin i sposób ich zatrudniania.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębnie w okresie kontrolowanym zatrudnionych było pięciu asystentów, na dzień kontroli dwóch. W przypadku jednego z asystentów zatrudnienie miało formę zastępstwa na czas określony, w dwóch przypadkach było to zatrudnienie w ramach umowy zlecenia na okres kilku miesięcy. Dwóch asystentów zatrudnionych w okresie kontrolowanym nie podnosiło swoich kwalifikacji. Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka „zatrudnienie tych osób było na kilka miesięcy, dodatkowo też, w przypadku jednej z nich był to okres pandemii COVID – 19, druga natomiast była zatrudniona równolegle w innym ośrodku też na stanowisku asystenta, gdzie brała udział w szkoleniu pn „Praca asystenta – krok po kroku”, ale do dnia trwania umowy nie dostarczyła zaświadczenia o ukończeniu szkolenia”.

Wszyscy zatrudnieni asystenci spełniali wymagania wynikające z art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach takich, jak : „Rola asystenta w procesie wsparcia rodziny z uwzględnieniem koordynacji zadań – budowanie kompetencji i umiejętności praktycznych z wykorzystaniem terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu, mediacji oraz dialogu motywacyjnego”, „Praca asystenta – krok w dobrym kierunku”, „ Umocowanie prawne pracy asystenta rodziny”, „ Formy pomocy świadczone rodzinom przez asystenta”.

Koszty udziału w szkoleniach pokrywała gmina. Tym samym gmina realizowała art. 176 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystenci rodziny wykonywali swoje czynności w systemie zadaniowego czasu pracy.

Akta kontroli str. 27-31, 32

4. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Zadanie podlegające kontroli	Ustalenia dokonane w trakcie kontroli
Wsparcie asystenta	<p>W kontrolowanym okresie asystenturą objętych było 30 rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, na dzień kontroli 15.</p> <p>Z danych przedstawionych podczas kontroli wynika, że w gminie było 12 rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które nie zostały objęte wsparciem asystenta. Analizie poddano 4 przypadki tych rodzin (..., .., ...).</p> <ol style="list-style-type: none">1) Rodzina (...) – współpraca z asystentem trwała od 2014 do 2017 roku. Rodzina odmówiła dalszej współpracy bez podania przyczyny. Dzieci trafiły do pieczy zastępczej w 2021 roku i rodzinie zaproponowano współpracę z asystentem. Rodzina odmówiła. Ponownie zaproponowano rodzinie asystenturę w październiku 2021 roku. Współpraca została zakończona w kwietniu 2022 roku ze względu na brak efektów. Na dzień kontroli dzieci pozostawały w pieczy.2) Rodzina (...) – matka samotnie wychowująca nastoletnią córkę, która ze względu na demoralizację umieszczona została w młodzieżowym

ośrodka wychowawczym. Na dzień kontroli nadal tam pozostawała. W rodzinie prowadzona jest praca socjalna.

- 3) Rodzina (...) – matka samotnie wychowująca dwie córki. Starsza przejawiała zachowania przemocowe wobec młodszej siostry i matki. Ze względu na demoralizację umieszczona została w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, gdzie jako małoletnia urodziła dziecko. Matka została opiekunem prawnym dziecka córki. Rodzina objęta jest wsparciem specjalistycznym w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza”. Na dzień kontroli starsza córka (pełnoletnia) samodzielnie sprawuje opiekę nad swoim dzieckiem. W rodzinie prowadzona jest praca socjalna.
- 4) Rodzina (...) – rodzina wielodzietna, skłócona ze środowiskiem sąsiedzkiem. Skargi na rodziców składane do różnych instytucji ze względu na rzekomo niewłaściwe sprawowanie przez nich opieki nad niepełnosprawnymi dziećmi. Informacje te nie potwierdził się. Rodzice, zarówno w szkołach, jak i przedszkolu mają pozytywną opinię. Rodzina objęta jest wsparciem specjalistycznym w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza”.

Sytuacja opisanych rodzin nie wymagała objęcia ich asystenturą. W rodzinach tych prowadzona była praca socjalna oraz zapewnione było wsparcie specjalistyczne w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza”.

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy indywidualnej 9 przypadków rodzin będących w asystenturze w okresie objętym kontrolą (rodziny:, .., .., .., .., .., .., .., .., .., ..):

- 1) Rodzina (...) – małżeństwo z trójką dzieci w wieku szkolnym. Z uwagi na występujące problemy wychowawcze, trudności dydaktyczne u dzieci oraz problem alkoholowy ojca, rodzice zostali zobowiązani do współpracy z asystentem przez sąd. Dzieci były diagnozowane pod względem rodzaju trudności dydaktycznych, a także stopnia demoralizacji. Objęte zostały wsparciem placówki wsparcia dziennego. Ojciec ze względu na problem alkoholowy został zmotywowany do podjęcia leczenia odwykowego w poradni uzależnień. Asystentura w rodzinie jest od grudnia 2022 r. i trwa nadal.
- 2) Rodzina (...) – rodzice po rozwodzie, wspólnie zamieszkują, ale prowadzą odrębne gospodarstwa domowe. W wywiadzie środowiskowym brakowało informacji o rodzaju trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W rodzinie dziecko ze zdiagnozowanym autyzmem, sprawiające trudności w opiece i wychowaniu. Matka w związku ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem doświadcza problemy emocjonalne i sama wymaga w tym obszarze wsparcia. Sprawowanie opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem było powodem do konfliktów wewnątrzrodzinnych, w związku z tym, sąd zobowiązał rodziców do współpracy z asystentem. Asystentura trwała od września 2020 r. do września 2023 r. (osiągnięcie pełnoletniości przez dziecko).
- 3) Rodzina (...) – dziecko wychowywane przez ojca. Matka pozbawiona władzy rodzicielskiej. Ojciec związał się z kobietą, która ma dwoje swoich dzieci. Sąd zobowiązał ojca do współpracy z asystentem rodziny. W wywiadzie środowiskowym brakowało informacji na

	<p>temat rodzaju trudności w sprawowaniu przez ojca funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W rodzinie zaczęło dochodzić do konfliktów na tle stosowania odmiennych metod wychowawczych przez partnerów. W konsekwencji para rozstała się. Ze środowiska zaczęły napływać sygnały o prawdopodobnym zażywaniu środków psychoaktywnych przez ojca dziecka, a także informacje, że córka pana (...) moczy się. Wsparcie rodziny świadczyło kolejno dwóch asystentów. W dokumentacji rodziny brakowało informacji o działaniach asystenta po uzyskaniu tych informacji. W dokumentach prowadzonych przez pierwszego asystenta brakowało informacji o współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, a w przypadku drugiego, brakowało informacji o współpracy z przedszkolem. Asystentura ze względu na charakter pracy (trzymianowa, przy granicy) pana K.G. jest utrudniona. Dziecko pana (...) bardzo często pozostaje pod opieką starszego, pełnoletniego brata lub niani. Asystent w związku z tym umawia się z ojcem na konkretne dni i godziny. Kontrolujący pouczyli, by w przypadku utrudnionej asystentury informować właściwy sąd.</p> <p>4) Rodzina (...) – partnerzy wspólnie wychowują dwoje dzieci (3 i 5 lat). W wywiadzie środowiskowym nie zawarto informacji o rodzaju trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wskazano, że występują trudności materialne, bezrobocie oraz prawdopodobieństwo nadużywania środków psychoaktywnych przez rodziców. Rodzina objęta asystenturą od października 2022 r. W dokumentacji pierwszego asystenta brakowało planu pracy z rodziną. W miesiącach luty-marzec 2023 r., oraz lipiec 2023 r. brakowało wejść asystenta w środowisko rodzinne w godzinach wieczornych, co ograniczało możliwość oceny sposobu sprawowania opieki nad dziećmi w sytuacji np. kąpieli, przygotowywania i spożywania posiłków, zabawy.</p> <p>5) Rodzina (...) – partnerzy wychowujący troje dzieci (12 lat, 2 lata oraz wspólne 5 miesięczne). Źródłami problemów w rodzinie była niepełnosprawność matki oraz jej problemy psychiczne, (następstwem czego mogła być jej próba samobójcza), uzależnienie od alkoholu partnera. W rodzinie często dochodziło do konfliktów pomiędzy partnerami. Asystentura trwa od maja 2023 roku. W wywiadzie środowiskowym ubogie zapisy o rodzaju występujących trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W dokumentacji brakowało informacji o współpracy asystenta z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.</p> <p>6) Rodzina (...) - małżeństwo wychowujące pięcioro dzieci (13, 9, 7, 11, 14 lat). Z wywiadu środowiskowego wynikało, że dzieci były zaniedbane, niedożywione i z zaległościami edukacyjnymi. Asystentura trwała od czerwca 2021 roku do lutego 2023 roku, została zakończona ze względu na osiągnięcie efektów. Ponowna asystentura od maja 2023 roku. Rodzina niewydolna wychowawczo, asystent monitorował sytuację szkolną dzieci, utrzymywał kontakt z wychowawcami i pedagogiem. Dzieci były diagnozowane w poradni psychologiczno – pedagogicznej pod kątem utrzymujących się trudności dydaktycznych. Rodzicom ograniczona została władza</p>
--	--

rodzicielska poprzez nadzór kuratora oraz zostali skierowani przez sąd na badania do Opiniodawczego Zespołu Specjalistów Sądowych. Opinia wskazała ich niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w konsekwencji dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Na dzień kontroli asystentura w rodzinie trwała nadal. Asystent współpracował z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, pod kątem m.in. urlopowania dzieci do rodziców. W planie pracy z rodziną stworzonym po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej brakowało informacji, czy został on skonsultowany z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

7) Rodzina (...) – wychowująca dwoje dzieci (8, 11 lat). W domu zamieszkiwała również najstarsza, pełnoletnia córka. Rodzina z licznymi problemami zdrowotnymi, dzieci oraz matka pod opieką psychiatry, próba samobójcza u najstarszej córki. Asystentura w rodzinie od 2019 roku. Z wywiadu środowiskowego wynikało, że w rodzinie często dochodziło do konfliktów między rodzicami, występowały problemy finansowe, a także problem alkoholowy. Rodzice niewydolni wychowawczo. W rodzinie dochodziło również do stosowania przemocy wobec dzieci. Ojciec dzieci za stosowanie przemocy został osadzony w areszcie. W związku z tym, sąd postanowił o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, w której przebywają od września 2020 roku. Asystent po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej nadal współpracował z matką. W planie pracy z rodziną stworzonym po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej brakowało informacji, czy został on stworzony we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, oraz czy został skoordynowany z planami pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. W międzyczasie (wrzesień 2021 rok) sąd pozbawił rodziców władzy rodzicielskiej, jednak w dokumentacji asystenta brakowało potwierdzenia tego faktu. Asystent zakończył współpracę z rodziną w październiku 2021 r. Ponowne rozpoczęcie współpracy z asystentem nastąpiło w kwietniu 2022 roku. Ojciec opuścił zakład karny, rodzice poddali się terapii i sąd wyraził zgodę na urlopowanie dzieci z pieczy zastępczej do domu. Rodzice wystąpili do sądu o przywrócenie władzy rodzicielskiej, ale sąd odrzucił ich wnioski. Na dzień kontroli asystent nadal współpracował z rodziną.

8) Rodzina (...) – matka samotnie wychowująca dorastającego syna. Z wywiadu środowiskowego wynikało, że nie radzi sobie z jego wychowaniem. W domu dochodziło do nadużywania alkoholu przez matkę. Rodzina borykała się również z problemami finansowymi. W związku z pogłębiającą się bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych matce ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora oraz zobowiązano do współpracy z asystentem rodziny. Dalsze konflikty między matką a synem doprowadziły do umieszczenia chłopca w pieczy zastępczej u babci. Asystent kontynuował współpracę z matką. Chłopiec na krótko powrócił pod opiekę matki, ale w konsekwencji ponownie umieszczony został w pieczy zastępczej. Asystent zakończył współpracę z rodziną biologiczną ze względu na brak efektów. W rodzinie prowadzona jest praca socjalna. W dokumentacji brakowało zgody rodziny na

współpracę z asystentem oraz przydzielenia asystenta przy kolejnych jego zmianach. W przypadku dwóch asystentów nie było planu pracy z rodziną.

- 9) Rodzina (...) – rodzina zastępcza, spokrewniona .Babcia mająca pod opieką dwoje wnucząt. Asystent przyznany rodzinie z uwagi na trudną sytuację finansową, trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w sposób nienależyty sprawowanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Z uwagi na fakt, że jest to błąd merytoryczny nie poddano ocenie planu pracy z rodziną, ponieważ, zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent współpracuje z rodziną biologiczną, natomiast współpraca z rodziną zastępczą należy do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Przeanalizowano zapisy w dokumentacji asystenta odnośnie sytuacji w rodzinie, które świadczyły o tym, że rodzic zastępczy ma trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz że pozostaje w złej kondycji psychicznej. Brakowało informacji o tym, czy asystent przekazał właściwemu powiatowemu centrum pomocy rodzinie informacji o trudnościach występujących w rodzinie zastępczej. Na dzień kontroli asystent zakończył współpracę z rodziną zastępczą, a dzieci zostały zabezpieczone w innych formach pieczy zastępczej.

We wszystkich omawianych przypadkach objęcie rodziny asystenturą następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, na wniosek pracownika socjalnego. Pouczono, by przyznanie asystenta było opatrzone imienną pieczęcią, a nie parafką. Analiza dokumentacji rodzin (... , ..., ..., i ...) wykazała, że w wywiadach środowiskowych brakowało analizy sytuacji rodziny, stanowiącej podstawę do wnioskowania o przydzielenie rodzinie asystenta. Stanowi to naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadkach rodzin (... , ..., ..., ..., ..., ...) przy zmianie asystenta brakowało jego przyznania oraz zgody rodziny na współpracę z nowym asystentem. Pouczono w tym zakresie.

W przypadku rodzin (... , ..., ...) brakowało potwierdzenia współpracy asystenta z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny czym naruszono art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy.

Analiza dokumentacji wskazała, że w rodzinach (... , ...) oraz (...) nie zostały opracowane plany z rodziną, jak opisuje art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Podczas kontroli pouczono, aby asystent rodziny wchodził w środowisko rodzinne w godzinach popołudniowych i wieczornych, zwłaszcza w rodzinach gdzie są małe dzieci, pozostające wyłącznie pod opieką rodziców. Po zakończeniu asystentury, asystent dokonywał oceny końcowej sytuacji rodziny, a monitoring prowadzony był przez pracownika socjalnego w formie wizyt domowych, z których sporządzane były notatki.

Realizację art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oceniono na podstawie analizy 23 ocen sytuacji rodzin, których asystent dokonał w kontrolowanym okresie. We wszystkich przypadkach zachowano ustawowy termin dokonania oceny oraz potwierdzono ich przekazywanie podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

<p>Praca z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej</p>	<p>Realizację art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przeanalizowano na podstawie wszystkich przypadków rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.</p> <p>Na dzień kontroli w pieczy zastępczej przebywało 75 dzieci z 47 rodzin. W okresie kontrolowanym w pieczy zastępczej umieszczono 28 dzieci. Na dzień kontroli asystent współpracował z 4 rodzinami, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Szczegółowej analizie poddano rodziny (... , ... , ... , ...). W dwóch przypadkach rodzin w planach pracy brakowało potwierdzenia, czy zostały one opracowane we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, z czego w jednym z nich, czy został on skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. Tym samym naruszono art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy.</p> <p>Przeanalizowano 4 przypadki rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, (umieszczone w okresie objętym kontrolą), ale nie były objęte wsparciem asystenta :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rodzina (...) – w rodzinie był problem alkoholowy, nastąpił rozwód. Matka była niewydolna wychowawczo. Rodzice odmówili współpracy z asystentem na rzecz powrotu dziecka pod ich opiekę. Na dzień kontroli nie korzystali z pomocy ośrodka. 2) Rodzina (...) – przed umieszczeniem w pieczy zastępczej rodzina współpracowała z asystentem. Problem alkoholowy obojga rodziców spowodował umieszczenie dzieci w pieczy. Rodzice nie czynią starań w kierunku powrotu dzieci, odmawiają współpracy z asystentem. 3) Rodzina (...) – matka uzależniona od alkoholu i narkotyków, ojciec nie żyje. Matka zerwała współpracę z asystentem oraz pracownikiem socjalnym, nie podejmuje działań w kierunku powrotu dzieci pod jej opiekę. 4) Rodzina (...) – rodzina korzystała ze wsparcia asystenta ze względu na niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych spowodowaną nadużywaniem alkoholu oraz przemocą domową. W rodzinie wszczęto procedurę „Niebieskie karty”, a w konsekwencji dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Rodzice nie podejmowali współpracy z asystentem i sąd pozbawił ich władzy rodzicielskiej. <p>We wszystkich analizowanych przypadkach w dokumentacji ośrodka znajdowało się potwierdzenie braku możliwości współpracy z rodzinami. W kontrolowanym okresie do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie wpłynęło łącznie 345 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Zgodnie z oświadczeniem burmistrza, pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin biorą udział w posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu. Poza powiatem współpraca polega na wysyłaniu pism z informacją o sytuacji rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Dębno.</p>
<p>Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa</p>	<p>Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że gmina zapewniała swoim mieszkańcom możliwość skorzystania z następujących form wsparcia specjalistycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w ramach współpracy gminy ze stowarzyszeniem In Corde: doradcy rodzinnego, instruktorów naturalnych metod planowania rodziny,

	<p>socjoterapeuty, doradcy ds. ciąży połogu, porodu i opieki nad noworodkiem, doradcy ds. uzależnień i współzależnienia, fizjoterapeuty, psychoterapeuty, prawnika, mediatora, pomoc jest udzielana nieodpłatnie, dwa razy w tygodniu w godz. 17.00 - 19.00;</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawnik - codziennie w godz. 14.00 - 18.00 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dębnie; - pedagog i psycholog we wszystkich placówkach oświatowych dostępni dla dzieci i rodziców. <p>Gmina organizuje również imprezy służące integracji jej mieszkańców, np.: festyny rodzinne, pikniki, rajdy, warsztaty profilaktyczne, przedstawienia teatralne, kampanie społeczne. Szkoły realizują programy wychowawczo - profilaktyczne tj. „Przemoc werbalna – słowa, które ranią na całe życie”, „Jak radzić sobie z emocjami”, „ Jak nie ulec modzie, czyli wpływ patotrześci oraz mediów społecznościowych na młodzież”, „Czy dokuczanie jest przemocą ?” Na terenie gminy realizowany jest program „Rodzina jest najważniejsza”, mający na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych.</p>
--	--

Akta kontroli str. 36-56, 57-134, 139

5. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W ramach podejmowanych działań na rzecz utworzenia rodzin wspierających na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Dębnie, na portalu społecznościowym oraz na tablicach ogłoszeniowych Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miejskiego w Dębnie zamieszczono ogłoszenie zapraszające chętne osoby do pełnienia ww. funkcji. W okresie objętym kontrolą nie pozyskano kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. W budżecie gminy zabezpieczono środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z realizacją omawianego zadania.

Akta kontroli str. 150

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Dębno funkcjonuje placówka wsparcia dziennego, prowadzona na zlecenie przez Towarzystwo Salezjańskie. Prowadzona w formie opiekuńczej na podstawie umowy o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Przeciwdziałanie patologiom społecznym – prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej, jako placówki wsparcia dziennego na rzecz dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych”. Podczas kontroli wskazano, aby nie zawęzić katalogu dzieci mogących skorzystać ze wsparcia placówki, (co wskazuje nazwa zawarta w umowie).

Akta kontroli str. 25-27

7. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z oświadczeniem Burmistrza Dębna, informacje na temat sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie uzyskują w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi (placówki oświatowe, policja, kuratorzy, strażnicy miejscy, lekarze rodzinni i pielęgniarki środowiskowe) oraz ze środowiska lokalnego (rodzina, sąsiedzi).

Akta kontroli str.138

8. Podejmowanie działań na rzecz kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Gmina podejmowała ww. działania poprzez udostępnienie informacji na temat przysługujących praw oraz możliwości ubiegania się o pomoc, wynikających z ustawy i Programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” informatora w ww. zakresie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Dębnie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie i portalu społecznościowym. W trakcie kontroli wskazano, by lokalny informator uzupełnić o dane teled adresowe instytucji znajdujących się na terenie gminy.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli, w okresie objętym kontrolą, gmina wypłacała trzy jednorazowe świadczenia z ustawy „Za życiem”. W każdym przypadku rodziny były informowane o możliwości skorzystania ze wsparcia opisanego w art. 8 ustawy „Za życiem”, ale nie skorzystały z tej formy pomocy.

Akta kontroli str. 146, 135

9. Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego.

Zgodnie z art. 28a ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolę nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego sprawuje burmistrz, który do ww. kontroli może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu lub kierownika jednostki organizacyjnej gminy.

W okresie objętym kontrolą, na podstawie pisemnego upoważnienia Burmistrza Dębna wydanego dla pracownika Urzędu Miejskiego w Dębnie, została przeprowadzona kontrola w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębnie, kontrola dotyczyła kwalifikacji asystentów oraz prowadzenia przez nich dokumentacji. W placówce wsparcia dziennego na podstawie pisemnego upoważnienia Burmistrza Dębna dla kierownika Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu w Urzędzie Miejskim, przeprowadzono dwie kontrole. Każdorazowo sporządzono dokument pokontrolny. Nie wydano zaleceń.

Akta kontroli str. 15 - 20

10. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą gmina współfinansowała pobyt dzieci w pieczy zastępczej, tj.: w roku 2021 – 541. 857 zł, w roku 2022 r. – 505.706 zł, w roku 2023, do dnia 31 lipca – 315. 953 zł.

Akta kontroli str.156

11. Sprawdzenie, czy gmina sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz, czy przekazuje je Wojewodzie Zachodniopomorskiemu w wersji elektronicznej.

W kontrolowanym okresie, gmina przekazała Wojewodzie Zachodniopomorskiemu sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny zgodnie z terminami

określonymi w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej⁴.

Akta kontroli str. 15-20

12. Przechowywanie dokumentacji osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podczas kontroli stwierdzono, że dokumentacja osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przechowywana jest w zamkniętych szafach i chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

1. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 9 - 11 grudnia 2020 r. w Gminie Dębno.

zalecenia z kontroli przeprowadzonej w dniach 16 - 18 grudnia 2020 r. w Gminie Dębno	uwagi o realizacji
Zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny - art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,	zalecenie zrealizowane
Przekazywać roczne sprawozdania z zakresu wspierania rodziny zgodnie z obowiązującym terminem - art. 179 ust. 1 ustawy,	zalecenie zrealizowane
Sprawdzać dane asystenta rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym przed nawiązaniem z nim stosunku pracy - art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym,	zalecenie zrealizowane
Dokonywać okresowej oceny sytuacji rodzin współpracujących z asystentem rodziny zgodnie z obowiązującym terminem - art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,	zalecenie zrealizowane
sprawować kontrolę nad podmiotem organizującym pracę z rodziną - art. 28a ustawy	zalecenie zrealizowane

Akta kontroli str. 157

Podsumowanie ustaleń kontroli

stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości	<ul style="list-style-type: none">- brak kompleksowej analizy sytuacji rodziny, szczególnie pod względem wypełniania przez nią funkcji opiekuńczo - wychowawczych - art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,- brak planu pracy z rodziną, art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy,- brak potwierdzenia, że plan pracy z rodziną został skonsultowany z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
--	--

⁴ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1195)

	<ul style="list-style-type: none"> – brak potwierdzenia współpracy asystenta rodziny z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, art. 15 ust. 1 pkt 18, – współpraca asystenta rodziny z rodziną zastępczą.
przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości	<ul style="list-style-type: none"> – mylna interpretacja przepisów, – zaniedbania
skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości	<ul style="list-style-type: none"> – błędy formalne, – niewystarczająca wiedza na temat sytuacji rodzin w kontekście przyznania jej asystenta.
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości	Burmistrz Dębna, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie, asystent rodziny
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz §14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.
wpis w książce kontroli	5/2023
wystąpienie otrzymują	1) Burmistrz Dębna 2) a/a

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Dębno w zakresie wspierania rodziny

**wydaję
zalecenie znaczące:**

- 1) w przypadku każdej rodziny objętej asystenturą, z której dzieci przebywają w pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną, opracowywać we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i w koordynacji z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej – art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

zalecenia zwykłe:

- 1) w każdym przypadku przy przydzielaniu rodzinie asystenta dokonywać kompleksowej diagnozy sytuacji rodziny, szczególnie pod względem wypełniania przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych – art. 11 ust. 2 ustawy,
- 2) w przypadku każdej rodziny objętej asystenturą dokumentować współpracę z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny – art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy,
- 3) w każdym przypadku w rodzinie objętej asystenturą opracowywać plan pracy z rodziną – art. 15 ust 1 pkt 15 ustawy,

4) nie obejmować wsparciem asystenta rodzin zastępczych.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

Na oryginale właściwe podpisy